

CD RELIGIEUS Gij, boven alles Gemeenschap van Taizé

Er bestaan van die begenadigde plekken waar God wat dichterbij de mensen lijkt te staan dan overal elders. Misschien is dat de sleutel van het blijvende succes van de oecumenische gemeenschap van Taizé. In de heuvels van Bourgondië, waar eertijds het monastieke leven bloeide, stichtte de Zwitserse dominee Roger Schutz na de Tweede Wereldoorlog een oecumenische gemeenschap, die snel uitgroeide tot een ontmoetingsplek voor christelijke jongeren.

Een halve eeuw al blijven jongeren uit alle hoeken van Europa de weg vinden naar dit bescheiden oord. Ze laten wulpser vakantiebestemmingen liggen voor de oprechte vroomheid die je in Taizé aantreft. Ook het feit dat jongeren tegenwoordig amper nog 'vanzelfsprekend' geloof ervaren in hun vertrouwde omgeving, speelt zeker een rol.

Wellicht is er ook de impact van de typische Taizémuziek. Voor vocale acrobatie moet je niet naar deze heuvel in Bourgondië afreizen, maar de eenvoudige melodieën van Berthier of Gelineau klinken zo natuurlijk en bevalig in het oor, dat je zonder angst

voor grote blunders meteen kunt meeneuriën of meezingen. Aldus ontstaat een intens gemeenschapsgevoel. Taizé is dan ook niet voor de 'specialisten', maar voor iedereen die van goede wil is. Het succes van menig Taizémelodie is vaak ook doorgedrongen in de parochieliturgie. Ook al blijken organisten en kerkmuzikanten niet altijd in hun nopjes met die eenvoud.

Al die gedachten gingen ons door het hoofd en het hart bij het beluisteren van deze nieuwe cd uit Taizé. *O toi, l'au-delà de tout* is een vlotte, aanstekelijke viering geworden, met veel 'volkszang' en af en toe ook instrumentaal opgesierd.

Voorts is er veel 'voorzang', in een oer-Franse, ietwat verheven stijl. Ook dat is een belevenis op zich. Op de keper beschouwd, is die verheven toon niet misplaatst gelet op het feit dat de dragende hymne over God die de hele schepping transcendeert, teruggaat op een grote tekst van de kerkvader Gregorius van Nazianze (329-390). De Vlaamse dichter Piet Thomas vertaalt die hymne aldus: „O jij, alles voorbij / hoe jou anders noemen? / Hoe kunnen woorden jou prijzen / jij die door geen woord te zeggen bent / Hoe kunnen gedachten jou bereiken? / Jij die door geen denken te grijpen bent.” (JC)

O toi, l'au-delà de tout, muziek van Taizé, Jaques Berthier en Joseph Gelineau, opgenomen in de kerk van Taizé, Naive, NAIVE T570 (distributie harmonia mundi), 15 euro.

TIJDSCHRIFT Geweldloosheid TGL

Het zomernummer van *Tijdschrift voor Geestelijk Leven* (TGL) focust op geweldloosheid, zowel in als buiten de religies. Enkele auteurs evalueren geweldloosheid als verzetsmiddel in politiek heikele situaties, zoals in Palestina.

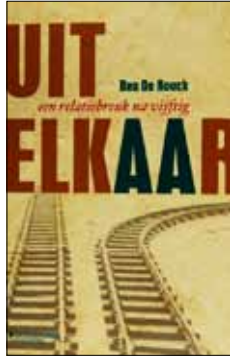
Boeiend is natuurlijk de vraag hoe we het geweld dat ook in de Bijbel aanwezig is een plaats kunnen geven. Oblaat Marc Van Tente wijst op zoveel pijnlijke verzen: „Exegeten en theologen hebben gezocht ze te ontkrachten, te verdoezelen, spiritueel te interpreteren. Het mocht niet baten: het doden van mensen in naam van God staat er zwart op wit, als een god-

delijk gebod. Hoe moet je dat in godsnaam een plaats geven? Een ware uitdaging, niet zozeer voor het geloof dan wel voor de juiste situering van die verzen.”

Ook in het Nieuwe Testament zitten gewelddadige uitspraken, bijvoorbeeld in het Johannes-evangelie aan het adres van de joden. Op basis van een boek van de jezuïet Yves Simoens stelt Van Tente echter dat de christelijke heilige Schrift op geen enkele wijze aanleiding kan geven tot een beschuldiging aan het adres van de joden. Door heel nauwkeurig de verzen uit het Johannes-evangelie te lezen, ontdekt hij het drama van de verwerping van Jezus door de joden en hoe dit doorklinkt in de teksten. (EDS)

Een nummer van *Tijdschrift voor Geestelijk Leven*, kost 7,95 euro, bestellen bij Licap, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, 02 509 96 72, abon@licap.be.

BOEK SAMENLEVING Scheiden na je vijftigste Bea De Rouck

Scheiden doet altijd lijden. Op latere leeftijd een relatiebreuk meemaken, heeft zo z'n eigen aspecten. In *Uit elkaar* onderzoekt Bea De Rouck echtscheiding bij mensen ouder dan vijftig, die soms wel dertig jaar getrouwd waren. Om een antwoord te bieden aan de vele vragen waarmee betrokkenen zitten, gaat ze te rade bij beroepsmensen en ervaringsdeskundigen.

BOEK ERFGOED Kruidentuinen Winifred Van Killegem

De populaire Gentse 'kruidenvrouw' Winifred Van Killegem publiceerde meerdere boeken over kruiden en groenten, geeft drukbezochte voordrachten en begeleidt kruiden- en tuinwandelingen. Samen met Ivo Dries-

De verhalen zijn veeleer rauw, maar uit het leven gegrepen. Scheiden is geen bagatel. Mensen bouwden een kring van familie en vrienden op en plotseling komt dan de breuk. Je zou denken dat echtscheiding moeilijker te verteren is door jonge, afhankelijke kinderen, maar dat blijkt niet zo te zijn. Kinderen die reeds het huis uit zijn, kunnen scherp uit de hoek komen, al dan niet terecht. En dan zijn er nog de materiële zorgen, over de toekomst van het samen opgebouwde patrimonium en de carrière.

De lezer leert dat een huwelijksrelatie geen statisch gegeven is, maar dat doorheen de jaren relaties blijven evolueren. Positief en negatief. Het verschil tussen jonge stellen en mensen op oudere leeftijd is dat ouderen al sneller bereid zijn een relatie 'die goed genoeg is' aan te houden. Ze leven voorbij de grote idealen van de grote liefde.

Soms is het ouder worden een gelegenheid om tijd te maken voor en moeite te doen om de relatie nieuw leven in te blazen. Dat

is best mogelijk. Als het echter tot een scheiding komt, dan blijkt dat velen door een periode van twijfels gaan en worstelen met verloren illusies. De verhalen illustreren dat goed. Toch vinden mensen ook na de breuk weer zin in het leven. De levensverwachting maakt dat mensen ook bij hun pensionering nog vele jaren voor de boeg hebben. Hopelijk gelukkige, en met elkaar. (EDS)

Bea De Rouck, *Uit elkaar. Een relatiebreuk na vijftig*, Davidsfonds, Leuven, 2012, 204 blz., 17,50 euro, ISBN 978 90 450 1617 7.

kens stelde ze nu een boek samen over de mooiste kruidentuinen in Vlaanderen.

Het zal wel niet verwonderen dat vele mooie kruidentuinen zich in de schaduw van kerkelijk erfgoed bevinden. Van Killegem bezoekt dan ook de tuinen van de abdijen van Postel, Herkenrode en Park. Onderweg ontmoeten we ook Hildegarde van Bingen, de middeleeuwse abdis die alles wist van kruidengeneeskunde.

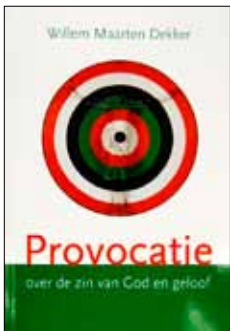
Op die reisweg komen natuurlijk de grote botanische tuinen van Antwerpen, Leuven en Meise voor, maar het duo ontdekt ook enkele pareltjes zoals de kruidentuin van Felix Alen in het begijnhof van Diest of die achter de oude apotheek in Maaseik.

Naast uitleg over de tuinen en hun geschiedenis geeft Van Killegem bij enkele planten de eigen-

schappen en enkele recepten om er wat lekkers mee te doen. Daarbij zijn vertrouwde gewassen zoals citroenmelisse en rozemarijn, maar ook enkele minder bekende geneeskrachtige planten zoals kardoen en de cranberry. De knappe foto's nodigen uit zelf op verkenning te trekken. (EDS)

Winifred Van Killegem en Ivo Drieskens, *De mooiste kruidentuinen in Vlaanderen*, Davidsfonds, Leuven, 2012, 164 blz., 24, 95 euro, ISBN 978 90 58 26 843 3.

BOEK GELOOF God en geloof Willem Maarten Dekker

De Nederlandse dominee Willem Maarten Dekker, hervormd predikant in Mastenbroek, gaat in dertien essayistische hoofdstukken na hoe de kernwoorden 'God' en 'geloof' in de huidige tijd weer zin kunnen krijgen.

Op de omslag van het boek staat Jezus op een schietschijf afgebeeld. Een provocerende afbeelding, maar volgens Dekker is verkondiging vandaag een provocatie. Tegelijk is het geloof in het evangelie in zijn oorsprong ook provocerend.

Dekker daagt de lezer uit meer stil te staan bij het geloof in God en in God zelf. Onze tijd ken-

merkt zich volgens hem door de afwezigheid van God. De vraag voor deze tijd is niet „Bestaat God?“, maar „Waar is God?“

God is afwezig in onze cultuur. De Kerk heeft echter moeite om de afwezigheid te erkennen als geloofsgoed. Afwezigheid van God is immers niet hetzelfde als niet-bestaan. „Alleen als je de ervaring van Gods aanwezigheid kent, kun je ook zijn afwezigheid ervaren. En hoe sterker je zijn aanwezigheid kent, hoe sterker je ook zijn afwezigheid kunt ervaren“, lezen we.

In de Hebreeuwse Bijbelervaart de mens immers God ook geregeld als afwezig en verborgen. Ook voor Jezus aan het kruis is Hij er niet meer. „Waar is God? Dat is de vraag waar we vandaag allemaal meer of minder mee zitten. Dat God bestaat, willen mensen veel meer dan vroeger wel accepteren. Dat christenen nog wat meer over Hem weten te vertellen, mag ook best. Maar waar is Hij te vinden? Dat is de vraag. Want als wij niet weten waar God is of kan zijn, dan kunnen we Hem ook niet vinden.“

Dekker zoekt als rechtgeaard protestant allereerst inspiratie in de Bijbel. Die leert hem afstand te nemen van God als een soort opperwezen, maar Hem te ervaren

als iemand die het lijden van de mens kent, uit ervaring. De echte plaats waar God te vinden is, is dus het kruis van Golgotha.

Aldus is het evangelie een provocatie. Het godsbeeld van de Schrift is er niet een dat rust biedt, maar een tegendraads beeld dat mensen uit balans brengt. Meteen is ook duidelijk waarom de auteur afgeeft op het trendy begrip 'spiritualiteit', omdat dit volgens hem niets te maken heeft met die christelijke tegenstroom, maar louter egoïstisch is. Daarom biedt de herleving van spiritualiteit volgens hem niets voor de herleving van de Kerk. (EDS)

Willem Maarten Dekker, *Provocatie. Over de zin van God en geloof*, Groen/Jongbloed, Heerenvveen, 2012, 144 blz., 14,95 euro, ISBN 978 90 8897 033 7.